

Peuteropvang Dribbel

Pedagogisch beleidsplan

Juni 2020

Stichting Peuteropvang Dribbel Raam 60-62 2801 VM Gouda

Voorwoord

Stichting Peuteropvang Dribbel laat kinderen van 2 tot 4 jaar heerlijk spelen en spelend leren. Bij Dribbel spelen peuters samen met leeftijdsgenootjes. De kinderen knutselen, zingen, luisteren naar verhalen, bouwen in de bouwhoek, spelen in de huishoek. Het is leuk en gezellig, maar ook ontwikkelingsgericht. Zo worden ze spelenderwijs voorbereid op de overstap naar de basisschool.

Het pedagogisch beleidsplan 2015 is herzien vanwege de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.

Het pedagogisch beleidsplan beschrijft de manier waarop we bij Dribbel met onze peuters omgaan. Het bevat onze visie op opvoeden, spelen, leren en geeft weer hoe we te werk gaan en welke regels er worden gehanteerd en gehandhaafd. Het beleidsplan fungeert eveneens als leidraad voor de pedagogisch medewerkers, vrijwilligers maar ook voor:

- ouders zodat ze weten waar ze voor kiezen;
- gemeente zodat zij weten aan wat voor organisatie zij subsidie verstrekken; -
bestuur als richtsnoer voor de functioneringsgesprekken met medewerkers; -
nieuwe medewerkers, invalkrachten en stagiaires zodat ze weten hoe we werken.

Namens,

Het bestuur van Stichting Peuteropvang Dribbel

Gouda, mei 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1. Functie en Visie	5
1.1 Algemene uitgangspunten	
1.2 Pedagogische uitgangspunten 1.3 Pedagogisch klimaat.....	6
1.4 De peuteropvang voor de peuters.....	8
1.5 De peuteropvang voor de ouders	
Hoofdstuk 2. De dagelijkse gang van zaken	10
2.1 Wennen	
2.2 Variatie en structuur	
2.3 Vaste rituelen.....	11
2.4 Afscheid	
Hoofdstuk 3. Het pedagogisch beleid in de praktijk	12
3.1 Basisdoel; emotionele veiligheid en fysieke veiligheid	
3.2 Basisdoel; persoonlijke competentie.....	13
3.3 Basisdoel; sociale competentie	
3.4 Basisdoel; normen en waarden	
3.5 Pedagogische visie van Peuterspeelzaal Dribbel.....	14
3.5a Uitvoering van het basisdoel fysieke veiligheid	
3.5b Uitvoering van het basisdoel emotionele veiligheid.....	16
3.6 Visie op persoonlijke competentie.....	17
3.7 Visie op sociale competentie.....	18
3.8 Visie op overdracht van normen en waarden	
3.9 Visie op veiligheid.....	19
3.10 Arbo beleid.....	21
3.11 Pedagogisch handelen.....	22
Hoofdstuk 4. Spelenderwijs werken aan ontwikkeling	23
4.1 De sociaal – emotionele ontwikkeling 4.2 De verstandelijke ontwikkeling.....	24
4.3 De taalontwikkeling	
4.4 De lichamelijke ontwikkeling.....	25

4.5 De creatieve ontwikkeling.....	26
Hoofdstuk 5. Vroeg- en Voorschoolse educatie	27
5.1 Wie komt er in aanmerking voor VVE?	
5.2 Praktisch	
5.3 Inhoudelijk.....	28
5.4 VVE aanpak Dribbel.....	29
5.5 Scholing medewerkers	
5.6 VVE en ouderbetrokkenheid	
5.7 Warme overdracht.....	30
5.8 Werkwijze overdracht.....	31
Hoofdstuk 6. Personeel en Organisatie.....	32
6.1 Vier ogen principe	
6.2 De leidsters	
6.3 Aandacht functionaris	
6.4 Inzet van ouders	
6.5 Groepsopbouw	
6.6 Inschrijven	
6.7 Open aanspreekcultuur	
6.8 Ontruiming	

Hoofdstuk 1. Functie en visie

1.1 Algemene uitgangspunten

We beschouwen de peuteropvang als een algemene basisvoorziening. Dribbel is er voor alle kinderen van 2,3 tot 4 jaar. Dribbel is ontstaan als vrijwilligersorganisatie van en voor de buurt en is dat lang gebleven. Sinds 2012 hebben we, om te kunnen voldoen aan de wet OKE, ook betaalde medewerkers in dienst. Dat biedt nieuwe inzichten en kansen en dat is ook goed voor Dribbel in ontwikkeling. We blijven echter met volle overtuiging werken met vrijwilligers. Zij hebben hart voor kinderen en zetten zich belangeloos maar met volle overtuiging in voor de ontwikkeling van 'hun' peuters. Omgekeerd biedt Dribbel hen een veilige werkkring, waar ze waardevolle ervaring opdoen, de nodige scholing krijgen en een mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van kinderen in hun eigen buurt.

Dribbel is:

- herkenbaar voor iedereen: we streven naar aansluiting bij de buurt en de cultuur van de gebruikers;
- bereikbaar: ligt in de buurt waar de gezinnen wonen;
- betrouwbaar: biedt continuïteit door een vaste bezetting op vaste dagen, zodat kinderen en ouders vertrouwd zijn met de leidsters;
- kleinschalig: we bieden plaats aan maximaal 16 kinderen per dag;
- professioneel: we werken met ervaren gediplomeerde krachten die voortdurend worden bijgeschoold.

Dribbel is een stichting zonder winstoogmerk. Het bestuur draagt zorg voor:

- het in stand houden van de peuteropvang;
- goed en veilig spelmateriaal;
- deskundige peuterleidsters;
- een ondersteunende en stimulerende organisatie.
- betrouwbare vrijwilligers

1.2 Pedagogische uitgangspunten

Dribbel stelt zich ten doel de peuters al spelend voor te bereiden voor de basisschool. Spelend leren en ontwikkelen is een goede voorbereiding op de basisschool. De kinderen leren omgaan met leeftijdgenootjes en er is volop materiaal om nieuwe dingen te ontdekken. Dat is goed voor de ontwikkeling van het kind. Spelenderwijs ontwikkelt het kind zich o.a. op de volgende gebieden:

- *Spraak-taalontwikkeling* door voorlezen, liedjes en versjes;

- *Cognitieve ontwikkeling* door ontdekkend leren in bijvoorbeeld de bouwhoek en puzzelen;
- *Sociaal-emotionele ontwikkeling* door samen spelen en delen met leeftijdgenootjes;
- *Motorische ontwikkeling* door o.a. buiten spelen, klimmen, tekenen, en bouwen.

Wij vinden het belangrijk dat de peuters zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dribbel speelt daarbij een stimulerende en begeleidende rol. We kijken goed naar ieder kind en bieden hen passend materiaal en spelmogelijkheden aan. Als we vertragingen en/of stoornissen in de ontwikkeling ontdekken, gaan we samen met de ouders en indien nodig andere disciplines aan de slag om verdere achterstand te voorkomen.

Dribbel ziet elke peuter als een uniek wezen, met een eigen karakter en een natuurlijke drang om zich te ontwikkelen. Om deze ontwikkeling te stimuleren, bieden wij een omgeving aan die plezierig, veilig, herkenbaar en uitdagend is. De leidsters zorgen voor een positieve begeleiding, rust en regels, staan stil bij de ontwikkeling van de peuters en leren de peuters respect hebben voor elkaar en hun omgeving. De kinderen leren delen, recht doen aan elkaar, verdraagzaam te zijn naar elkaar, samen feest te vieren en verdriet te delen.

De ouders vertrouwen hun peuters toe aan de zorg van onze leidsters. Wij streven naar een open en actief contact met de ouders. Op de peuteropvang gelden bepaalde normen en waarden, regels die de peuters zich spelenderwijs eigen maken. De peuters moeten leren normen en waarden te respecteren en zich daar aan te houden. Het is belangrijk om geduldig uit te leggen waarom iets niet mag en hoe het dan wel moet. Peuters mogen ook fouten maken, daar leren ze van. Leidsters hebben een voorbeeldfunctie in het overbrengen van normen en waarden. Leidsters moeten daar ook aanspreekbaar op zijn. Peuters leren dat de normen op de peuteropvang anders kunnen zijn dan thuis, maar dit hoeft geen belemmering te vormen voor een goed contact tussen leidster en peuter.

1.3 Pedagogisch klimaat

Dribbel heeft een veilige - op de leeftijdsgroep afgestemde - uitdagende ruimte. Kinderen krijgen in groepsverband en op individueel niveau activiteiten aangeboden. Voor veel kinderen is de gang naar de peuteropvang de eerste keer dat ze tijd doorbrengen buiten de directe omgeving van het gezin. Dribbel begeleidt de kinderen bij hun sociaalemotionele, motorische, creatieve en cognitieve ontwikkeling. Dribbel levert een bijdrage aan het leggen van een basis voor de verdere ontplooiing. De activiteiten zijn een aanvulling op datgene wat er thuis gebeurt. Er wordt dan ook nauw contact onderhouden met de ouders/verzorgers. We vinden het belangrijk dat ouders zich welkom voelen, zowel bij het brengen/ophalen van hun peuter als tijdens het meehelpen in de peuteropvang en bij extra activiteiten in en rond Dribbel.

Peuterleidsters van Dribbel hebben een “open” blik. Zij kunnen zich opvoedend verplaatsen in anderen en zijn in staat met verschillende peuters en hun ouders een opvoedend en ondersteunend contact op te bouwen. We hebben immers te maken met verschillen in culturele en etnische achtergronden, opleidingsniveau en sociaal- economische groepen. De leidsters zorgen voor een kindvriendelijke, veilige en uitdagende omgeving en hanteren een dagindeling en structuur, die peuters houvast en duidelijkheid geven.

Dribbel wil voor kinderen en ouders een veilige en betrouwbare omgeving zijn. Daarom is er altijd een vaste professionele pedagogisch medewerker op de groep aanwezig. Deze wordt geassisteerd door vaste vrijwillige leidsters. Zo zien de kinderen altijd bekende gezichten. In de beroepshouding van een peuterleidster ligt de nadruk op zoveel mogelijk stimuleren en ondersteunen van peuters in hun eigen ontwikkelingsactiviteiten.

Kinderen hebben een sterke drang om groot te worden en om vaardigheden onder de knie te krijgen. In hun ontwikkeling is hun eigen wil een belangrijke drijfveer. Het zelf doen, zelf oplossingen bedenken voor obstakels die op je weg komen, is voor peuters plezierig en buitengewoon leerzaam.

De pedagogische aanpak van Dribbel heeft de volgende kenmerken:

- warme sfeer en oprechte belangstelling voor alle peuters;
- de “eigenheid” van het kind wordt gerespecteerd;
- een sfeer van acceptatie, waarin peuters zichzelf kunnen zijn: er is binnen Dribbel geen plaats voor uitlachen, vooroordelen en beoordelen.
- de leidsters hebben oog voor verschillende ontwikkelingsfasen van de afzonderlijke peuters en bieden spelmateriaal/activiteiten die uitdagen en waar de peuters wat mee kunnen ontdekken.
- de peuter wordt gericht ondersteund als het gaat om uitbreiding van ervaringen en activiteiten;
- de leidsters signaleren problemen vroegtijdig;
- Dribbel biedt materiaal aan dat aansluit bij de ontwikkelingsfase en de belevingswereld waarin de peuter zich bevindt dat gevarieerd, veilig en duurzaam is en dat de peuter prikkelt om ermee te spelen;
- in de communicatie en het aanbod van materiaal en activiteiten sluiten we aan bij dat wat de peuter kan en begrijpt;
- we geven positieve aandacht en vermijden negatieve aandacht. Uitdagen, ontdekken en belonen, spelen een grotere rol dan reguleren en straffen;
- controlerende handelingen en opmerkingen worden tot het minimum beperkt;
- de peuters krijgen ondersteuning en aanmoediging bij een (nieuwe) activiteit;

- de peuters krijgen actieve, stabiele en ongedeelde aandacht;
- de leidsters handelen consequent (dus voorspelbaar);
- op signalen van kinderen wordt tijdig en goed gereageerd;
- de leidsters zijn zich bewust van de eigen aanwezigheid en van hun voorbeeldfunctie;
- de leidsters zijn steeds in gesprek met de peuters en letten daarbij goed op woordenschat en taalontwikkeling.
- er wordt aandacht besteed aan hygiëne.

De beroepskrachten zijn voortdurend alert op de ontwikkeling van alle kinderen. De peuters worden geobserveerd met 2,6 jaar, 3jaar, 3,6 jaar en 4 jaar. De gesprekken met de ouders worden gehouden met de 3 jaar en 4 jaar observaties. De resultaten worden in het volgsysteem vastgelegd. Als er rede voor is, bijvoorbeeld bij zorgen of onduidelijkheden over aspecten van de ontwikkeling, wordt een extra observatie uitgevoerd. Zo nodig nemen de leidsters naar aanleiding van de observaties contact op met de ouders om te overleggen over vervolgstappen: inschakelen van een logopedist, een fysiotherapeut of een andere instantie dat kind en ouders kunnen helpen of ondersteunen.

1.4 De peuteropvang voor de peuters

Het moet vooral leuk zijn om naar de peuteropvang te gaan en daar te spelen met de andere kinderen, met het speelgoed en met de leidsters. De peuteropvang heeft een positieve invloed op de verschillende ontwikkelingsgebieden van jonge kinderen. De leeftijdsfase van 2 tot 4 jaar is een belangrijke fase in de ontwikkeling van kinderen: zij zijn op deze leeftijd extra gevoelig voor stimulering.

Rond de leeftijd van 2 jaar wordt een begin gemaakt met het begripsmatig denken. Dit is een voorwaarde voor de ontwikkeling van de intelligentie, het verwerken van taal en het leren. Kinderen leren taal door te horen en te gebruiken, door dingen te doen en door ervaringen op te doen. De sociaal-emotionele kant is van groot belang: kinderen zijn enthousiast over iets dat ze kunnen of opgelost hebben, ze verwerven concentratie en zelfstandigheid. Peuters leren elkaar kennen, leren elkaars eigenaardigheden accepteren. Het samen spelen bevordert de eigenwaarde en doet de eerste vriendschappen ontstaan. Deze leeftijdsgroep is nog erg afhankelijk van de volwassenen om hen heen. Daarom heeft het spelen op de peuteropvang, onder leiding van ervaren en professionele leidsters, veel meerwaarde.

1.5 De peuteropvang voor de ouders

Opvoeden is moeilijk en daarom is het goed om dat samen te doen. De medewerkers van Dribbel zijn extra ogen en oren voor de ouders, die zo beter in beeld krijgen hoe het gaat met hun kind en wat het nodig heeft.

Dribbel is van oorsprong een vrijwilligersorganisatie, gedragen door ouders. Hoewel Dribbel, mede door wettelijke verplichtingen, inmiddels niet meer alleen met vrijwilligers draait, staat actieve participatie van ouders/verzorgers nog steeds hoog in het vaandel.

Ouders/verzorgers zijn elke dag welkom voor een gesprekje bij aanvang van de speelochtend en kunnen hand- en spandiensten verrichten. Participatie van ouders in onze speelzaal is belangrijk:

- ouders kunnen leren van hetgeen zich afspeelt in de groep (hoe ga je met jonge kinderen om, wat bied je ze aan?);
- ouders leren hun eigen kind beter kennen als ze het kind zien functioneren in een groep;
- dat leidsters ouders leren kennen en zo beter rekening houden met hun leefwereld en wensen;

We bouwen een vertrouwensband op met ouders om een compleet beeld van een kind te krijgen zodat we in kunnen spelen op de behoeften van de peuter. Informatie-uitwisseling is daarvoor van groot belang. Deze uitwisseling vindt plaats door middel van:

- informatieboekje voor de ouders (bij inschrijving);
- kennismakingsbezoekje in de groep op afspraak bij de desbetreffende leidsters;
- bij het eerste bezoek een gesprek met de ouders over de peuter en de dagelijkse gang van zaken op Dribbel;
- gesprekjes bij brengen/ophalen;
- activiteiten rondom feestdagen;
- kijkkuurtjes voor ouders;
- Peuterkrant (3x per jaar) en website;
- individuele gesprekken (indien noodzakelijk of gewenst);
- ouderavonden/ouderraad (2x per jaar);
- oudergesprek naar aanleiding van overdrachtsdocument t.b.v. overgang naar de basisschool; aan de hand van het OVP (ontluikingsvolgsysteem) voor peuters.
- mailcontact;
- facebook

Hoofdstuk 2. De dagelijkse gang van zaken

Eén van de belangrijkste redenen voor ouders om voor Dribbel te kiezen is de kleinschaligheid en gezelligheid. Deze zaken zijn afhankelijk van de leidsters en de inrichting van de ruimte.

2.1 Wennen

Niet alle peuters maken de stap van de veilige bekende thuissituatie naar het nieuwe onbekende even gemakkelijk. Nieuwe peuters worden zo mogelijk de eerste ochtend samen met de ouders/verzorgers ontvangen om 9.30 uur. Wanneer de ouders van de andere peuters weg zijn, kunnen de leidsters, ouders en de peuter in alle rust kennismaken. De ouders kunnen informatie over hun kind geven (bijvoorbeeld over allergieën, zindelijkheid, favoriete knuffel, of overige specifieke zaken die van belang kunnen zijn). De leidsters informeren de ouders over de gang van zaken (praktische zaken zoals haal- en brengtijden, activiteiten, dagindeling) en beantwoorden vragen van de ouders. De ouders kunnen even bij hun kind blijven om een spelletje te doen. Ouders worden geadviseerd het afscheid niet te lang te maken. Als zij willen weten hoe het met hun kind gaat, kunnen zij altijd bellen met de leidsters. Indien de peuter veel moeite heeft met wennen, wordt na ongeveer 4 weken – in overleg met de ouders - bekeken of het nodig is de plaatsing van de peuter uit te stellen. Het kan zijn dat geadviseerd wordt de peuter een aantal malen iets eerder op te halen, zodat de ochtend niet zo lang is en de peuter geleidelijk kan wennen.

2.2 Variatie en structuur

Alle kinderen zitten bij elkaar in één groep. Variatie binnen de groep is er in leeftijd, taal, culturele achtergrond en ontwikkeling. Er is geen vaste verhouding tussen jongens en meisjes. Dit hangt af van de inschrijving. Gezelligheid binnen Dribbel bestaat naast de variatie ook uit structuur en voorspelbaarheid, wij bieden hiertoe een vast dagprogramma en vaste terugkerende rituelen. Activiteiten zijn vooral uitnodigend { nooit verplicht }. We werken met thema's, bijvoorbeeld de seizoenen.

Opruimen gebeurt altijd samen met de kinderen: samen rommel maken, samen (spelenderwijs) opruimen.

Bij Dribbel vinden we normen en waarden belangrijk. De leidsters hebben hierbij een voorbeeldfunctie. Normen en waarden komen in de dagelijkse omgang tot uiting. We houden bijvoorbeeld de deur voor elkaar open, bij binnenkomst geven de kinderen de leidster(s) een hand of zeggen in ieder geval gedag, bij het einde van een dagdeel zeggen de ouders en het kind ook gedag.

2.3 Vaste rituelen

Het leren afscheid nemen is een belangrijk onderdeel van de gang van een kind naar Dribbel. Het is voor een kind van groot belang dat het goed afscheid heeft kunnen nemen van de ouder om zich de ochtend veilig en goed te voelen. Er is voor alle kinderen altijd de mogelijkheid aan de overgang naar Dribbel te wennen door even te puzzelen of te kleuren met de ouder, voordat afscheid genomen wordt.

Bij het binnenkomen en weggaan is er aandacht om elk kind persoonlijk te groeten. Bij het eten/eten zitten de peuters altijd aan tafel en zingen we een passend liedje. Er wordt aandacht besteed aan Kerstmis, Pasen, Sinterklaas, Moederdag en Vaderdag. Met Sinterklaas maken we er een extra gezellige ochtend van en delen we uiteraard cadeautjes uit. Met Kerstmis worden er kerstverhalen verteld en wordt een kerstdiner georganiseerd. Met Pasen worden er eieren geschilderd. Aan Moeder- en Vaderdag besteden we aandacht door met de peuters iets moois te maken voor hun ouders. Jaarlijks is er een uitje.

2.4 Afscheid

Als een kind vier jaar wordt, viert het kind meestal zijn verjaardag op Dribbel. Aansluitend vindt de overgang naar de basisschool plaats. Vooraf is er contact tussen de leidsters van Dribbel en de school. Het observatieformulier van de laatst uitgevoerde observatie gaat, met toestemming van de ouders, naar de basisschool van de peuters. Als er bijzonderheden zijn en/of als het kind een VVE-indicatie heeft, wordt ernaar gestreefd ook een gesprek met de basisschool te voeren ('warme overdracht').

3. Het pedagogisch beleid in de praktijk

In het pedagogisch beleid zijn de eisen en normen die momenteel van toepassing zijn voor de kinderopvang/ peuteropvang beschreven:

- * De pedagogische basisdoelen
- * De leidster-kind-ratio
- * Het vier-ogen-principe
- * De meldcode en de meldplicht
- * De mentor als contactpersoon voor kind en ouder
- * De pedagogische coach ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers
- * het wenbeleid
- * De voorbereiding op de basisschool, Vroeg-Voorschoolse-Educatie ondersteund door het VVE-project Uk en Puk voor de kinderopvang/ peuteropvang

Pedagogische basisdoelen

De Wet Kinderopvang noemt vier opvoedingsdoelen, die hiervoor de rode draad vormen. Deze vormen samen 'het pedagogisch kader'.

- *Basisdoel 1: De medewerker biedt emotionele en fysieke veiligheid aan het kind*
- *Basisdoel 2: Het ontwikkelen van "persoonlijke competentie"*
- *Basisdoel 3: Het ontwikkelen van "sociale competentie"*
- *Basisdoel 4: De kans geven om waarden en normen eigen te maken*

3.1 Basisdoel; Emotionele en fysieke veiligheid

Een kind dat zich veilig voelt, durft en kan zich ontwikkelen.

Emotionele veiligheid gaat over vertrouwen tussen medewerker, ouder en kind. Dit proces heeft continue aandacht nodig. Als pedagogisch medewerker neem je tijdelijk de zorg over van ouders. Een kind moet zich dan ook veilig en gehecht voelen binnen de opvang. Het kind heeft met andere woorden liefde, genegenheid en warmte nodig om te kunnen exploreren. Het bieden van ritme en structuur geeft het kind een gevoel van veiligheid. Zij moeten weten waar zij aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt gedurende de dag. De fysieke veiligheid gaat over het lichamelijk aspect en de omgeving waarin het kind zich bevindt. Een vertrouwde omgeving met uitdagende, maar veilige spelmaterialen en activiteiten. Vaste rituelen zijn hiervan onderdeel. Daarnaast bieden de pedagogisch medewerkers begrijpelijke regels en omgangsnormen waar kinderen aan kunnen voldoen. *Heeft het kind het vandaag naar zijn/haar zin is hierbij de juiste vraag.*

3.2 Basisdoel; Persoonlijke competentie

Een kind moet uitgroeien tot een volwassene die zelfvertrouwen heeft, zelfredzaam is en flexibel kan omgaan met verschillende situaties. Om dit te bewerkstelligen is het goed om kinderen te stimuleren in de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Het aanbieden van een gevarieerd spel- en activiteiten aanbod ondersteunt dit doel.

Kinderen hebben allen een eigen manier van leren en ontdekken. In een rijke leeromgeving krijgt ieder kind de kans om zijn persoonlijke kennis en vaardigheden te ontwikkelen.

Voorbeelden van persoonlijke competenties zijn: zelf een broodje smeren, zelfstandig jas aandoen en speelgoed op oog en grijphoogte.

3.3 Basisdoel; Sociale competentie

Bij de sociale competenties gaat het om het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Het kunnen verwoorden van gevoelens, gedachten en situaties, het helpen van anderen, het samenwerken met andere kinderen en volwassenen, het oplossen van conflicten (of voorkomen). Het beheersen van een breed scala aan sociale vaardigheden is essentieel in het verdere leven.

In de praktijk kan dit betekenen dat een ouder kindje helpt bij het uittrekken van de schoenen van een jonger kind. Het samen opruimen en het principe van samen spelen en delen oefenen. Hierbij is het goed om als pedagogisch medewerker ondersteuning te bieden, maar zeker ook ruimte te bieden om kinderen zelfstandig tot iets te laten komen. Dit kan gaan om het oplossen van een conflict, maar ook het hulp durven vragen.

3.4 Basisdoel; Normen & waarden

Binnen een samenleving hebben wij regels en wetten nodig. In de dagelijkse omgang met kinderen proberen we spelenderwijs normen en waarden mee te geven. Normen en waarden liggen niet bij iedereen gelijk. Zij kunnen cultureel bepalend zijn. Het respect voor ieders waarden en normen proberen we aan de kinderen van jongs af aan bij te brengen. Het uitleggen en stellen en naleven van regels is onderdeel van de begeleiding van het kind.

3.5 Pedagogische visie van Peuterspeelzaal Dribbel

1. *Visie op emotionele veiligheid, fysieke veiligheid en gezondheid.*

Een kind kan zich het best ontwikkelen in een sfeer van veiligheid en vertrouwen. Het is onze taak te zorgen voor een omgeving waarin deze veiligheid aanwezig is en waar de basis voor vertrouwen te vinden is. Een open en ontspannen sfeer in de groep maken hiervan deel uit. Evenals het werken met zo veel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers en vrijwilligers.

Het belangrijkste is dat kinderen die het naar hun zin hebben, zich goed ontwikkelen.

Een goede relatie tussen pedagogisch medewerker en kind is van essentieel belang. Zo krijgen kinderen en pedagogisch medewerkers de kans om een band op te bouwen, het biedt duidelijkheid en continuïteit voor zowel de kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers.

Het kind moet het naar zijn/haar zin hebben en zich veilig voelen.

Eerder zagen we reeds dat de pedagogische basisdoelen hiervoor de juiste basis bieden.

3.5A De manier waarop de aandacht voor de fysieke veiligheid en gezondheid in de uitvoering van de werkzaamheden wordt vormgegeven, is de volgende:

- Door te zorgen voor **deskundig en betrouwbaar personeel** ; gescreend en beoordeeld met een verklaring omtrent gedrag, de juiste opleiding en diploma's en regelmatige bijscholing en/of deskundigheidsbevordering.
- Door te zorgen voor een juiste **leidster-kind-ratio**, waarbij het aantal leidsters op de juiste wijze is afgestemd op de leeftijd en groeps grootte. Op deze wijze zijn er altijd voldoende leidsters/pedagogisch medewerkers aanwezig om de zorg voor de kinderen optimaal te kunnen borgen.
- Het **wenbeleid** geeft het kind vanwege de gewenste emotionele veiligheid rustig de tijd om aan de groep en de pedagogisch medewerkers te "wennen", door indien nodig de dagen in te korten verdeeld over verschillende dagen steeds een beetje langer onderdeel uit te maken van de nieuwe groep. Natuurlijk is de leeftijd van het kind bepalend voor het tempo en het ritme in het dagprogramma.
- De voorbereiding op de basisschool vindt bij de peuteropvang plaats vanaf de derde verjaardag van het kind, doch het kind wordt al op jongere leeftijd bekend gemaakt met Puk, de pop die een belangrijk onderdeel vormt van ons **VVE-project** (Vroeg-Voorschoolse-Educatie). Puk beleeft volgens thematische richtlijnen avonturen die de basisvaardigheden die benodigd zijn voor de overgang van de peuteropvang naar de basisschool helpen oefenen en eigen maken. De kinderen leren zo op een leuke en uitdagende wijze "spelenderwijs" hetgeen er nodig is om bij de vierde verjaardag de overstap te kunnen maken naar de basisschool. Waar nodig kan een eventuele achterstand worden opgemerkt en bijgestuurd.
- Door te zorgen voor een juiste opvolging van het **4-ogen-principe** waarbij een medewerker op de groep gedurende de gehele dag kan worden gezien of

gehoord door een andere medewerker of leidinggevende tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden op de groep, met de kinderen. Vanaf 1 juli 2013 is het vier-ogen-principe verplicht in de kinderopvang/peuteropvang. Dit houdt in dat er altijd een andere volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met de beroepskracht. Het vier-ogen-principe is bedoeld om de veiligheid in de kinderopvang/peuteropvang te vergroten. Het wordt vooral vorm gegeven door de transparantie van ruimtes en voldoende aanwezigheid van beroepskrachten. Voldoende zicht op de werkzaamheden op de groep en sociale controle zijn daarbij belangrijk. Voor de medewerkers betekent het tevens een zich bewust zijn van het zichtbaar moeten zijn tijdens het pedagogisch handelen op de groep.

Al deze punten hebben invloed op de borging van het 4-ogen-principe per dag. Afspraken die elke dag hetzelfde zijn, zijn de volgende:

- De groepsruimte is van buitenaf in te zien. De toegangsdeur heeft een raam waardoor in de groep kan worden gekeken.
 - De verschoonruimtes en toiletruimtes voor de kinderen zijn zichtbaar en/of benaderbaar voor meerdere medewerkers.
 - De medewerkers van de groepen kunnen elkaar zien en/of elkaar benaderen en horen.
 - Gedurende de tijd van 8.30 uur tot 12.00 uur zijn er tevens brengende en halende ouders in het pand aanwezig die de medewerkers kunnen zien en horen.
 - Ook tijdens het buiten spelen zorgen we voor voldoende toezicht en zicht op elkaar.
- Door te zorgen voor een juist en vakkundig gebruik van de **“meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”**, daar waar vermoedens ontstaan van het niet welbevinden van een kind. Hiervoor kunnen verschillende oorzaken bestaan, zowel binnen als buiten de organisatie. Vanuit de signalen en de bespreking hiervan zal indien nodig een plan van aanpak worden opgesteld. Ook zal indien nodig de meldplicht worden gevolgd en zal de situatie worden besproken met de inspecteur als vertrouwenspersoon, of zal er contact worden opgenomen met veilig thuis.
- Door voortdurende en jaarlijkse **kwaliteitscontroles** uit te voeren, zoals bijvoorbeeld de legionellapreventie, de koelkasttemperatuurcontroles, de jaarlijkse risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid, etc. Door middel van uitgebreide vragenlijsten wordt hierbij beoordeeld of bij zowel de binnen- als buitenruimtes van de organisatie veilig kan worden gewerkt. Eventuele

aandachtspunten worden verwerkt in een actielijst en indien mogelijk direct opgelost.

3.5B De manier waarop de zorg voor de emotionele veiligheid in de uitvoering van de werkzaamheden wordt vormgegeven, vanuit de beroepshouding van de medewerker is de volgende:

- Door ieder kind **in zijn/haar waarde te laten**. Ieder kind aanvaarden zoals het is en serieus te nemen. De kinderen als volwaardig te benaderen en hen als kind te respecteren. Elk kind is uniek, ongeacht uit welke gezinssituatie of cultuur het kind afkomstig is en dient als dusdanig gerespecteerd te worden. Hetzelfde geldt voor kinderen met, soms tijdelijk, niet gewenst gedrag.
- Door ieder kind zich **in zijn/haar eigen tempo laten ontwikkelen**. Ieder kind ruimte te geven om tot volle ontplooiing te komen en zijn/haar eigen niveau te bereiken/doorlopen. - Door ieder kind **waarden en normen bij te brengen** voor wat betreft het gedrag naar anderen toe. De kinderen te leren respect te hebben voor zowel zichzelf als anderen. - Door **consequent te zijn in ons handelen**. Alle pedagogisch medewerkers van een groep hanteren dezelfde werkwijze en regels. Dit wordt gewaarborgd door middel van regelmatig groepsoverleg en kind-besprekingen.
- Door te **observeren en te signaleren en indien nodig door te verwijzen** naar andere instanties voor eventuele hulpverlening.
- Het jaarlijkse observatieverslag dat bij het kinderdagverblijf wordt gemaakt, door **de mentor van het kind** als vaste medewerker van de groep, om alle ontwikkelingsgebieden en het welbevinden van het kind te volgen en weer te geven, wordt ter bespreking aan de ouders aangeboden. De mentor is ook de vaste contactpersoon voor de ouders van het betreffende kind over deze aandachtsgebieden.

Wanneer er zorgen zijn rondom één van de ontwikkelingsgebieden óf over het gedrag van het kind, dan zal een aanvullend gesprek nodig zijn.

- Wanneer dit het geval is wordt de **pedagogisch coach**, die vanuit een pedagogisch gerichte opleiding en ervaring de medewerkers ondersteund, op de hoogte gebracht en denkt mee aan een plan van aanpak en/of de voorbereiding van het gesprek en zal indien gewenst aanwezig zijn bij het gesprek.
- Medewerkers worden tijdens het **inwerktraject** als vaste medewerker op een groep hiertoe "opgeleid" en leren het formulier in te vullen en op te volgen.
- Door te luisteren en te kijken naar ieder kind; **wat zijn zijn/haar behoeften?** De kinderen zoveel mogelijk de **ruimte te geven** die zij nodig hebben om zich te ontwikkelen.

- Door ieder kind **zelfstandigheid** bij te brengen en de **zelfredzaamheid** te verhogen.
- De kinderen **structuur en regelmaat in de dagindeling** te bieden
- Dagelijks is er minimaal **één van de vaste beroepskrachten** werkzaam in de groep van het kind
- De kinderen **in groepsverband samen te brengen** met leeftijdgenootjes en te stimuleren deel te nemen aan gezamenlijke activiteiten, bijvoorbeeld tijdens het vieren van de jaarlijkse feesten, zoals het zomerfeest, sint, kerst, etc.
- Door het bieden van **optimale zorg** aan de kinderen door middel van een veilige omgeving, een gezond klimaat, gezonde voeding en het afwisselen van rust en activiteiten.

Ondersteuning van de pedagogisch medewerkers tijdens de werkzaamheden en taken als observeren, signaleren en eventuele doorverwijzing.

De medewerkers worden bij deze taken in eerste instantie aangestuurd en ondersteund door de **leidinggevenden**.

Bij zorgen over de ontwikkeling van een kind of bij gedragsproblemen, bespreken de medewerkers deze met hun leidinggevende en de **pedagogisch coach**.

Gezamenlijk wordt een plan van aanpak opgesteld en wordt de zorg met de ouders gedeeld. Indien nodig en/of gewenst zal de pedagogisch coach de ouders doorverwijzen naar het **centrum voor Jeugd en Gezin** binnen de gemeente of samen met de ouders het **sociale team** benaderen. Bij een **mogelijke ontwikkelingsachterstand** kan zij ouders en kind doorverwijzen naar meer gespecialiseerde instanties.

Wanneer een kind bijvoorbeeld **logopedische ondersteuning** nodig heeft kan zij de ouders daarnaar verwijzen en vervolgens na aanmelding en opstellen behandelplan kunnen de medewerkers het kind hierbij ondersteunen door tijdens de opvang de opgegeven oefeningen met het kind te doen.

3.6 Visie op persoonlijke competentie

Het scheppen van ontwikkelingskansen doen wij door het kind voldoende speelgelegenheid in ruimte, activiteiten en speelmaterialen aan te bieden en de kinderen tijdens de ontwikkeling te stimuleren.

Enkele uitgangspunten hierbij van belang:

- Kinderen, vanaf de peuterleeftijd, helpen bij de zindelijkheidstraining - Kinderen helpen opgroeien tot evenwichtige mensen.
- Letten op signalen van kinderen. Wat kan en/of wil het kind graag.
- Kinderen helpen hun grenzen te ontdekken en af te bakenen.
 - Wat vind ik wel fijn en wat niet en hoe geef ik dat aan? In spel en omgang met elkaar.

- Wat mag ik wel en wat mag ik niet? Het leren omgaan met regels.
 - Hoe zien anderen mij? Het ontwikkelen van een juist zelfbeeld.
 - De wereld wordt groter maar niet alles is te accepteren; hoe kan ik dat veilig ontdekken?
- Stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden,
 - De kinderen hebben de mogelijkheid om eigen ervaringen op te doen middels spelmateriaal, activiteitsaanbod en inrichting.
 - De pedagogisch medewerkers besteden aandacht aan individuele leermomenten. Hierbij is taal en motorisch spel van jonge kinderen belangrijk.
 - Het bieden van een gevarieerd aanbod van (spel)materialen en activiteiten - De inrichting van de ruimtes is uitnodigend.

3.7 Visie op sociale competentie

Voor Peuterspeelzaal Dribbel is ieder kind uniek en heeft zijn/haar eigen kwaliteiten. Wij zijn van mening dat ieder kind zich wil ontwikkelen en dat altijd op zijn/haar eigen manier doet, op basis van aanleg en karakter en hiervoor ook de ruimte moet krijgen. Deze kinderen zijn namelijk de volwassenen van de toekomst die op een goede, harmonieuze manier met elkaar moeten samenleven. Daarom brengen we kinderen in groepsverband samen. Belangrijk hierbij is de interactie met leeftijdsgenootjes, het deel uitmaken van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen.

Wat doen wij om de sociale competentie te stimuleren:

- a.** De **peuteropvang/ peuterspeelzaal** is bedoeld voor kinderen van ongeveer 2.3 jaar en 4 jaar oud. Zij krijgen, begeleidt door een medewerker van de groep, in een uitdagende omgeving, gedurende korte tijd een programma aangeboden in het ontdekken van peuteractiviteiten, zoals knutselen, lezen, zingen en buiten spelen.
- b.** Het **Vroeg-Voorschoolse-Educatie ofwel VVE-programma**: de methode Uk en PUK is speciaal ontwikkeld voor de kinderopvang en bedoeld voor kinderen van 1,5 tot 4 jaar oud. De kinderen krijgen in de eigen groepsruimte, onder begeleiding van de eigen vaste medewerker, een voorbereidend en stimulerend programma aangeboden. Hier wordt aandacht besteedt aan de VVE-activiteiten, zoals het in groepsverband doen van behendigheids spelletjes, motorische ontwikkelingsgerichte knutselactiviteiten en het aanleren van basisvaardigheden. Er wordt gewerkt via een programma met vaste thema's en ook de verhaaltjes die worden voorgelezen en de liedjes die worden gezongen passen bij het thema. Deze VVE-activiteiten dienen tevens ter ondersteuning van de taalontwikkeling en uiteindelijke voorbereiding op de basisschool. Alle werkjes die de kinderen maken worden overgedragen aan de ouders zodat zij ook thuis met hun kinderen aandacht kunnen besteden aan de verschillende thema's.

3.8 Visie op overdracht van normen en waarden

Peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel probeert een bijdrage te leveren bij het opgroeien tot sociaal, zelfstandige mensen met een groot verantwoordelijkheidsgevoel.

- Wij stimuleren de kinderen tot zelfstandigheid en het leren dragen van verantwoordelijkheid.
- Ook brengen wij de kinderen normen, waarden en respect bij voor zowel zichzelf als anderen.
- De pedagogisch medewerkers geven zelf in hun spreken en handelen het goede voorbeeld.

- De pedagogisch medewerkers proberen, in overleg met de ouders, zoveel mogelijk aan te sluiten op rituelen, normen en waarden van de opvoeding thuis.
- Wij laten een kind in zijn/haar waarde en begeleiden het in zijn/haar ontwikkelingsproces. Zo worden alle kinderen gelijk behandeld en serieus genomen.
- Door het hanteren, uitleggen en naleven van regels en door consequent te handelen weten de kinderen waar zij aan toe zijn en wat zij wel/niet mogen.

3.9 Visie op veiligheid gespecificeerd:

Kinderen ontwikkelen zich snel, zijn nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Daarbij zien ze geen gevaar. Hoe ouder kinderen worden, hoe beter ze leren wat wel en niet mag en wat wel en niet gevaarlijk is. Pedagogisch medewerkers kunnen veilig gedrag oefenen met de kinderen. Veel herhalen is nodig.

Toch zullen kinderen zich niet altijd aan afspraken en regels houden. Hierbij is er een **spanningsveld tussen veiligheid en pedagogische aspecten**. Dit spanningsveld moet uitmonden in een goede mix tussen het bieden van veiligheid en het bieden van voldoende uitdaging en voldoende leermomenten. Niet alle veiligheidsrisico's moeten worden afgedekt, wel moeten de risico's tot een aanvaardbaar minimum worden gereduceerd en de kans op ernstig letsel voorkomen worden.

Deze risico's worden periodiek door de medewerkers en het management geëvalueerd en verwerkt in de **risico-inventarisatie**. Acceptabele risico's moeten worden geborgd door een goed leren omgaan mét (denk bijvoorbeeld aan de gevaren van samen buiten spelen) en de onacceptabele moeten zo spoedig mogelijk worden opgelost en/of uitgesloten (denk daarbij aan defect materiaal, etc.)

Om een zo veilig mogelijke situatie te benaderen, hebben wij ons de volgende **kwaliteitsdoelen** gesteld:

1. Wij verdiepen ons in de kwaliteitseisen, die aan de kinderopvang worden gesteld, om zo een veilige situatie te scheppen in de binnen- en buitenruimtes.
2. Wij inventariseren de risico's, met als doel deze zo klein mogelijk te houden.
3. Wij registreren de ongevallen, met als doel deze in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen.
4. Wij stellen een actieplan op ter voorkoming van risico's en ongevallen.
5. Wij stellen huisregels op om ervoor te zorgen dat er veilig kan worden gewerkt en iedereen, zowel de medewerkers, als de kinderen en de ouders, zich aan de regels houden.

6. Wij zijn allen bekend met de meldcode en hebben duidelijke afspraken over het gebruik hiervan.
7. Alle medewerkers zijn in het bezit van een EHBO-diploma specifiek gericht op kinderen en weten daardoor wat er wél en vooral ook níet moet gebeuren in geval van nood.
8. Wij hebben een duidelijk ontruimingsplan en kunnen daardoor in geval van nood snel en veilig evacueren.
9. Wij hebben voldoende deskundige bedrijfshulpverleners in dienst, die in geval van nood weten hoe er moet worden gehandeld en de evacuatie en/of calamiteit kunnen begeleiden.
10. Wij bellen 112 wanneer er zich een incident voordoet en daarna brengen we de ouders op de hoogte.

Wat doet Peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel actief om de gewenste veilige situatie te realiseren en te borgen/behouden:

- **Een veilige omgeving creëren**

Peuteropvang/ Peuterspeelzaal Dribbel besteed veel aandacht aan de veilige inrichting van de ruimtes; binnen en buiten. Groepsruimtes, speelruimtes, de keuken, de toiletten, etc. Het meubilair is verantwoord en gecertificeerd en aanbevolen voor de kinderopvang, het klimaat (temperatuur en vochtigheid, etc.) worden zoveel mogelijk gereguleerd, de staat van het speelgoed wordt voortdurend gecontroleerd, de kinderen hebben geen toegang tot de opslagruimtes, etc. De speeltoestellen buiten worden jaarlijks geïnspecteerd.

- **Risico-inventarisatie**

Ieder jaar wordt een risico-inventarisatie van het gebouw en de ruimtes gehouden door de medewerkers zelf én de leidinggevenden, waarbij vooral door de ogen en vanuit het gedrag van kinderen gekeken wordt. Er wordt een actielijst opgesteld, waarvan de acties zo spoedig mogelijk na verwerking dienen te worden doorgevoerd.

- **Ongevallen registratie**

Een goede risico-inventarisatie is voornamelijk gebaseerd op ervaringen uit de praktijk. Om een volledig en goed actieplan te kunnen maken dienen gevaarlijke situaties en ongevallen geregistreerd te worden d.m.v. meldingsformulieren, zodat deze bij de evaluatie meegenomen worden bij de aanpassing van het plan. Een bedrijfsongeval is elke onvoorziene gebeurtenis waardoor personen letsel oplopen of waardoor materiële schade ontstaat.

Wij houden als norm aan dat alle ongevallen klein of groot waarbij minimaal een pleister geplakt moet worden, worden gezien als ongevallen die geregistreerd dienen te worden. -

Actieplan

De inventarisatie en registratie hebben inzichtelijk gemaakt waar zich risicovolle situaties bevinden in de opvang. In het actieplan geven wij vervolgens aan wat wij aan alle risico's gaan doen. De oplossingen liggen op het vlak van een productoplossing of een gedragsoplossing. Op basis van prioriteiten is een lijst met oplossingen, een actieplan, gemaakt.

- **Huisregels**

Naast de fysieke veiligheid speelt het gedrag van de gebruikers een belangrijke rol bij het ontstaan van ongevallen. Dat is niet alleen gedrag van de kinderen, maar ook van de medewerkers en ouders. Daarom zijn goede afspraken met het team, ouders en de kinderen onmisbaar.

- **Ontruimingsplan**

Toch is er altijd een mogelijkheid dat er calamiteiten ontstaan zoals bijvoorbeeld brand. Kinderen zijn tijdens een noodsituatie niet zelfredzaam. Medewerkers van de peuteropvang zijn dus niet alleen verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid tijdens een calamiteit, maar ook voor die van de kinderen. Dit creëert extra druk op het organisatievermogen van vooral de medewerkers van een peuteropvang tijdens een calamiteit, vanwege de nietzelfredzaamheid van de kinderen. Peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel heeft een helder en duidelijk ontruimingsplan. Voor ouders is het goed om op de hoogte te zijn van dit plan, niet alleen om te weten dat er ook op die momenten goed voor de kinderen gezorgd wordt, maar ook voor het geval een ouder net op dat moment aanwezig is op het dagverblijf en zich dus plotseling midden in een calamiteit bevindt.

Het is aan de medewerkers van de betreffende groep om dit te bespreken met de ouders/verzorgers tijdens het kennismakings- en/of intakegesprek

- **BHV; bedrijfshulpverlening**

Kennis en vaardigheid van eerste hulp bij calamiteiten en ongevallen zijn onmisbaar in de kinderopvang.

Er is altijd één BHV-er (inclusief EHBO) in het gebouw

Ook is het nodige materiaal zoals EHBO trommels, brandblussers e.d. aanwezig.

Het is belangrijk om te weten dat:

Het voltallige personeel op de hoogte is van de ontruimingsprocedure en de groep heeft een kopie van de ontruimingsprocedure en krijgt jaarlijks een instructie.

Er wordt 1 maal per jaar een "onverwachte/verassings-praktijkoefening" georganiseerd voor het personeel en de kinderen en 1 maal per jaar een geplande oefening.

Elke oefening wordt geëvalueerd met behulp van het evaluatieformulier en de procedure wordt zo nodig aangepast.

3.10 Arbobeleid van belang voor een gezonde, veilige en prettige werkomgeving

- Het arbobeleid is gericht op het behouden van een gezonde en veilige omgeving, voor zowel medewerkers als kinderen.
- Hieronder vallen het nemen van ergonomische maatregelen, infectiepreventie en bescherming tegen geweld, seksuele intimidatie en discriminatie. Dit gebeurt mede op basis van de risico-inventarisatie en –evaluatie en de medewerkers-raadpleging. Peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel voert periodiek de Risico Inventarisatie- en Evaluatie uit voor de werkomgeving van het personeel en voor de gezondheid en veiligheid van de kinderen.
- Het arbobeleid wordt mede bepaald door de wet- en regelgeving van o.a. GGD en de Wet Kinderopvang.
- De medewerkers zijn op de hoogte gebracht van de laatste CAO.
- De medewerkers zijn op de hoogte van het moeten gebruiken van zoveel mogelijk ergonomische aanpassingen (het trapje bij de verschoonunit, etc.)
- De medewerkers zijn op de hoogte van het personeelsbeleid en dragen dit uit.
- Het personeelsbeleid betreft een aantal richtlijnen betreffende het wervings- en selectiebeleid, het coachen van de medewerkers en enkele gedragsnormen.
- De medewerkers hebben jaarlijks een voortgangsgesprek met de leidinggevenden
- Medewerkers worden permanent bijgeschoold volgens de laatste eisen
- Medewerkers mogen zelf trainingwensen aangeven. Mits deze werkgerelateerd zijn kan er gebruik worden gemaakt van het opleidingsbudget.
- Medewerkers in de kinderopvang/ peuterspeelzaal worden continue gescreend en zijn ingeschreven in het landelijke persoonsregister.
- Medewerkers handelen met respect en integer

3.11 Pedagogisch handelen peuteropvang/ peuterspeelzaal

Een praktische aanvulling op het pedagogisch beleid wordt weergegeven in het pedagogisch handelen. Met pedagogisch handelen bedoelen wij het verantwoord handelen tijdens het uitvoeren van ons werk met kinderen en hun ouders. Bij Peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel doen we dit door het uitdragen van onze pedagogische visie.

Het betreft de omgang met de kinderen, maar bijvoorbeeld ook het corrigeren en belonen. We staan open voor alle culturen en houden zo veel mogelijk rekening met ieders wensen. Bij peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel wordt alleen gewerkt met beroepskrachten

met een relevant diploma. De pedagogisch medewerkers worden ondersteund door de pedagogisch coach en de leidinggevenden.

Hoofdstuk 4. Spelenderwijs werken aan ontwikkeling

Zoals uit het voorgaande blijkt, willen we de peuters ondersteunen bij hun ontwikkeling. Om te beoordelen welke aanpak, activiteiten, spelmateriaal en spelletjes voor een kind geschikt zijn, onderscheiden we vijf ontwikkelingsgebieden:

- sociaal-emotionele ontwikkeling;
- verstandelijke ontwikkeling;
- taalontwikkeling;
- lichamelijke ontwikkeling;
- creatieve ontwikkeling

4.1 De sociaal-emotionele ontwikkeling

Allereerst zorgen we er voor dat een kind zich emotioneel veilig voelt. Het begint al op de eerste dag als de peuter komt wennen. Elk kind doet dat anders en hierbij kijken we naar het desbetreffende kind. Hoe beweegt het kind zich, is het de eerste keer al meteen vrij of moet het regelmatig op schoot bij de leidsters. Allemaal signalen waaraan de leidsters kunnen zien of een kind op zijn of haar gemak is. De eerste vier weken worden ook wel de 'wenweken' genoemd. Als een kind wat langer bij Dribbel is, zal het zich vrijer bewegen en meer met de andere kinderen spelen. Als een kind verlegen is, wordt het niet gevraagd om bijvoorbeeld de bekers uit te delen. Soms moet een kind juist over de 'streep' getrokken worden, en helpt het juist wel als het kind een taak krijgt waarbij hij of zij iets met andere kinderen 'moet' doen. Als blijkt dat de peuter niet kan wennen, dan kan de beslissing genomen worden om uw peuter niet te plaatsen. Dan raden we de ouders aan om het na een paar maanden nog eens te proberen. Afspraken hierover worden gemaakt met de mentor.

Kinderen leren van elkaar: Ze kijken naar elkaar en zullen gedrag dat beloond wordt eerder overnemen dan gedrag dat niet beloond wordt. Kinderen leren daardoor ook vaardigheden om met elkaar om te gaan. De leidsters zullen daarom het goede gedrag belonen en in de regel het ongewenste gedrag negeren. In principe gaan we hierbij uit van de vaardigheden van het kind. De peuters leren met elkaar rekening te houden, samen te spelen, emoties te verwerken en het zelfgevoel te ontwikkelen.

Activiteitsaanbod o.a.:

- vrij spelen
- aanbod van geleid spelen
- fantasie- en rollenspel
- (kring) gesprekken
- uitstapjes

Materialenaanbod o.a.:

- speelgoed
- spullen uit de volwassen wereld (potten, pannen, etc)
- fantasie materiaal zoals (poppenkast) poppen, meisjes- en jongenspoppen, blanke en donkere poppen, kleertjes, lappen, fornuisjes, poppenbedje, poppenwagen.
- verkleedkleden, knuffelbeesten, dokterssetje
- verf, klei, krijt, potloden
- driewielers, vrachtauto's, kruiwagens en steppen

4.2 De verstandelijke ontwikkeling

Peuters ontdekken spelenderwijs en leren daarvan. Bij Dribbel kijken we niet zo zeer naar wat de peuter niet kan, maar bouwen we vanuit wat de peuter al wel kan. We werken veel met complimenteren. Kinderen willen leren en daar sluiten we bij aan.

Activiteitsaanbod o.a.:

- vrij spelen
- aanbod van geleid spel
- activiteiten over vormen, kleuren, dagen, seizoenen
- (kring) gesprekken

Materiaalaanbod o.a.:

- (voor) leesboeken, kijkboeken.
- bouwconstructie materiaal, duplo, nopper, blokken - puzzels, vormen en kleuren - tafelspelletjes.

4.3 De taalontwikkeling

Begrijpen en begrepen worden, dat is waar het bij taalontwikkeling om gaat. Taalvaardigheid is een basisvaardigheid en verdient daarom veel aandacht. Vooral de eerste jaren van een mensenleven zijn cruciaal om taalvaardig te worden. Bij Dribbel praten we veel met de kinderen. De leidsters spreken dan correct Nederlands, dus geen babytaal. Uiteraard passen we ons woordgebruik aan op de leeftijdsgroep en maken we dingen niet te ingewikkeld. Via liedjes, verhaaltjes en boeken, gecombineerd met plaatjes en gebaren, krijgen kinderen een passende woordenschat aangeboden die geleidelijk, maar vaak verrassend snel groeit. In de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is taalontwikkeling een belangrijk aandachtspunt.

Activiteitenaanbod o.a.:

- taalspelletjes en begripsvormen
- vormen en kleuren, dagen, seizoenen
- tellen
- zingen
- spelen met klanken, geluiden, ritmes
- rijmen en dichten
- (kring) gesprekken
- poppen(kast)spel
- (voor) lezen
- thema's (boerderij, vervoer, ziek, kleuren)

Materialenaanbod o.a.:

- (voor) leesboeken
- kijkboeken
- poppenkast
- gehoorspelletjes
- bouwconstructiemateriaal
- poppen, knuffels

4.4 De lichamelijke ontwikkeling

Vooraf in de eerste levensjaren groeien peuters hard en leren ze steeds meer de mogelijkheden van hun eigen lichaam kennen, gebruiken en vergroten. Het spel materiaal in de speelzaal is aangepast aan de leeftijd van de peuters. Bij de keuze van het spel materiaal wordt aandacht besteed aan de grove motoriek, zoals rennen, klimmen, fietsen, balspellen etc. Maar ook aan de fijne motoriek, zoals knutselen, puzzelen, prikken, etc.

Lichamelijk contact tussen leidsters en kinderen is belangrijk. Het heeft een sterk effect op de kinderen. Een aai over de bol, een knuffel, even op schoot zitten of een handje vasthouden zijn bij Dribbel heel normale omgangsvormen.

De zintuiglijke ontwikkeling wordt gestimuleerd door het gebruik van kleuren, verschillende soorten materiaal en door het doen van spelletjes die met horen, voelen, ruiken en proeven te maken hebben.

Activiteitenaanbod o.a.:

- activiteiten voor de grove motoriek
- uitdagende spel mogelijkheden
- activiteiten voor de fijne motoriek
- dans en bewegingsspel

-tellen

Materialenaanbod o.a.

- driewielers, vrachtauto's, kruiwagens en steppen
- klimobjecten
- matrassen, kussen en matten
- kralen, mozaïek, kleur- en tekenpotloden, prikpenen
- zand en water
- voelkleed
- knuffelbeesten
- verf, klei, plaksel en papier

4.5 De creatieve ontwikkeling

De peuter wordt gestimuleerd en geholpen om zich uit te drukken op de eigen persoonlijke manier. Er wordt gezongen, gedanst, muziek gemaakt, geëxperimenteerd met allerlei uiteenlopende materialen.

Activiteitenaanbod o.a.:

- fantasiespel
- expressieactiviteiten (knutselen, drama, muziek, dans)

Materialenaanbod o.a.

- tekenmateriaal, papier, (vinger)verf
- peuterscharen, prikpenen
- verkleedkleden
- muziekinstrumenten, cassette recorder

Hoofdstuk 5. Vroeg- en Voorschoolse Educatie

Met ingang van 2014 is Dribbel met Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) begonnen. De kinderen die voor een VVE stimuleringsprogramma in aanmerking komen, komen minimaal drie dagdelen per week naar Dribbel. Het consultatiebureau verzorgt de indicaties. De ouders krijgen de VVE indicatiebrief mee en leveren deze bij inschrijving in bij de leidsters. Een ouder met een kind met VVE indicatie betaalt een lagere ouderbijdrage dan de reguliere ouderbijdrage. VVEkinderen komen standaard 3 dagdelen per week. Ze draaien mee met de gewone groep, maar worden op gezette tijden apart genomen zodat de leidster gericht met hen aan het werk kan. In kleine groepjes krijgen de peuters extra aandacht en begeleiding op die gebieden waar hun ontwikkeling aanleiding geeft tot zorg. Dat kan taalontwikkeling zijn, maar ook sociaalemotionele ontwikkeling, motoriek of verstandelijke ontwikkeling.

5.1 Wie komt in aanmerking voor VVE?

In het gemeentelijk beleid is vastgesteld

- De VVE-indicatie en verwijzing wordt afgegeven door de jeugdgezondheidsdienst van de GGD volgens hiervoor vastgestelde richtlijnen en criteria.
- De verwijzing kan afgegeven worden bij het consult bij 18 of 24 maanden.
- Bij peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel wordt er door de pedagogisch medewerk(st)ers continu gelet op de ontwikkeling van het kind. Dit wordt d.m.v. observaties vastgelegd in de observatielijst (SLO lijst). Aan de hand van deze observaties kan een medewerk(st)er aangeven dat zij zich zorgen maakt over de ontwikkeling van het kind. Door de ouders door te verwijzen naar het consultatiebureau kan er een indicatie worden gevraagd voor het volgen van het VVE traject bij peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel.

5.2 Praktisch

Een kind is minimaal 24 maanden als het mag gaan deelnemen aan de VVE en een VVE verwijzing kan krijgen.

Het VVE aanbod omvat 3 dagdelen per week, waarvan het taal intensieve deel 104 uur per kind bedraagt. De duur van het VVE programma is tenminste 1 jaar (voorschools). Het VVE aanbod loopt van 2 tot 6 jaar, dus 2 jaren voorschools en 2 jaren vroegschool.

De vorderingen worden vastgelegd in het kind volgsysteem (observatielijst, toetsen). Doordat onze medewerkers de gedurende de hele dag werken volgens een leer methode is er een continue aanbod van VVE. Daarnaast krijgt een VVE geïndiceerd kind een extra aanbod d.m.v. 1 op 1 contact met een medewerker. Deze medewerker zal met het kind een op zijn of haar behoeften afgestemd activiteiten aanbod doorlopen. Dit alles gebeurt op een uiterst speelse en voor het kind aantrekkelijke manier. Via persoonlijk contact, telefoon en e-mail zal er geregeld contact worden gezocht als er niet het 10 uur arrangement wordt gevolgd. Dit is om de ouders nauw te betrekken bij het VVE- arrangement en als doel het kind zo snel mogelijk weer te laten deelnemen aan het volledige arrangement. Als dit alsnog niet lukt moet met gespreksverslagen en/of formele correspondentie kunnen worden aangetoond dat de medewerk(st)er hier inspanningen voor heeft gepleegd.

Naast aandacht voor taal besteden wij ook aandacht aan de rekenontwikkeling van het jonge kind. We integreren dit in ons thematisch aanbod. De uitgangspunten hiervoor zijn de leerdoelen van de SLO en de interesse en ontwikkelingsfase waarop het kind zich op dat moment bevindt. Binnen de peuteropvang/ peuterspeelzaal vertaalt zich dit naar activiteiten die gekoppeld zijn aan het sleutelmodel. Hieruit worden dagelijks activiteiten gekozen die te maken hebben met alle ontwikkelingsgebieden van de kinderen.

Bij de peuterspeelzaal zijn de activiteiten verwerkt in het formulier voorbereiding thema en in de weekplanning. Deze formulieren zijn aanwezig op de groep.

Peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel legt bij de intake van het kind met de ouders vast dat zij hun kind;

- o Tenminste 1 jaar laten deelnemen,
- o Een basisschool kiezen waar het kind een VVE traject kan volgen, o Ouders deelnemen aan ouderactiviteiten en de adviezen en tips van onze pedagogisch coaches ook daadwerkelijk ten uitvoer brengen,
- o Dat de ouder instemt met een warme overdracht naar de basisschool, o Dit leggen wij vast in een zgn. "samenwerkingsovereenkomst" o Dat de ouders hun kind de mogelijkheid geven aan het 10 uur arrangement deel te nemen.

5.3 Inhoudelijk

Doel van de VVE is kinderen van 2 tot 6 jaar extra stimuleren in hun taalontwikkeling.

Op de groepen wordt dagelijks volgens de leer methode Puk en Co gewerkt. Het aanbod wordt gegeven door VVE gecertificeerde beroepskrachten. Om de beroepskrachten op de werkvloer te ondersteunen is er ook een pedagogische coach aanwezig.

5.4 VVE aanpak Dribbel

Bij Dribbel werken we met de methode *Puk en Co*. Die gebruiken we voor alle peuters en passen we ook toe in de VVE-groepjes. Alle leidsters zijn geschoold in de VVE basisvaardigheden en in het werken met *Puk en Co* voor deze specifieke doelgroep. Zij zijn bevoegd om de VVEkinderen te begeleiden en te ondersteunen in hun specifieke ontwikkelingsbehoeften.

De pop *Puk* staat centraal in de methode, die verder werkt aan de hand van thema's. Voorbeelden hiervan zijn: *Welkom Puk, Dit ben ik, Eet Smakelijk, Oef wat warm, Hatsjoe en Reuzen en kabouters*. Door het aanbieden van deze thema's, die aansluiten op de belevingswereld van de peuters, ontwikkelen ze spelenderwijs hun woordenschat. Spelletjes, liedjes, dans, knutselactiviteiten en verhaaltjes maken deel uit van de methode.

Omdat we op alle groepen de VVE thema's gebruiken, worden alle kinderen op taalgebied gestimuleerd, met in het bijzonder natuurlijk de kinderen met de VVE indicatie.

5.5 Scholing medewerkers

Medewerkers van peuteropvang./ peuterspeelzaal Dribbel worden geschoold via het 'opleidingsplan'.

5.6 VVE en Ouderbetrokkenheid

Natuurlijk betrekken we de ouders bij het VVE traject van de kinderen. Dit doen we door:

- ten minste 2 ouder(thema)avonden per jaar te organiseren,
- regelmatig een nieuwsbrief uit te brengen;
- ouders te betrekken bij de thema's die binnen de kinderopvang worden behandeld.
- door ouders tips en tricks te geven om ook thuis met de taalontwikkeling van hun kind bezig te zijn. Een paar simpele voorbeeldjes hiervan zijn; Lees een boekje meerdere malen voor en herhaal wat er in staat. Pak speelgoed dat voorkomt in het boekje en betrek dit speelgoed bij het verhaaltje. Samen liedjes zingen is ook een heel erg leuke activiteit; • ouders leggen schriftelijk vast dat ze de intentie hebben te participeren bij ouderactiviteiten dit doen wij d.m.v. de zgn. "samenwerkingsovereenkomst" gezamenlijk te ondertekenen.

5.7 Warme overdracht

Doel van het protocol warme overdracht

In dit protocol zijn de afspraken en werkwijze met betrekking tot de warme overdracht van voorschoolse voorziening naar basisschool vastgelegd. Met dit protocol hebben we een eenduidige werkwijze en een warme overdracht als onderdeel van de doorgaande lijn. Ook werkt de warme overdracht mee aan het goed kunnen aanbieden van passend onderwijs.

Doelgroep

De in dit protocol beschreven werkwijze rond de warme overdracht wordt door alle medewerkers gehanteerd. Dit protocol geldt voor **alle** kinderen die deel uit maken van peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel (met of zonder VVE verwijzing)

Toelichting begrippen en beleidskader

Onder warme overdracht verstaan we de persoonlijke overdracht van gegevens omtrent de ontwikkeling en bijzonderheden van het kind bij de overgang van voor- naar vroegschoolse en de betrokkenheid van de ouders hierbij.

De overdracht vindt plaats in het kader van de doorgaande ontwikkelings- en begeleidingslijn. De onderdelen en werkwijze van de warme overdracht zijn aangegeven in het Inspectiekader van het ministerie van onderwijs en in het stroomdiagram dat in de peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel en gemeente is vastgesteld. In het kader van passend onderwijs is wettelijk vastgelegd dat de directies van de basisschool binnen 10 weken nadat het kind is aangemeld op school komen met een passend onderwijsaanbod, ook in dit kader is een goede overdracht van de juiste informatie van belang.

Overdrachtsformulier

We zorgen daarbij voor een “warme overdracht” van de kinderen naar de basisschool. Dit betekent dat er persoonlijk contact is tussen onze medewerk(st)er en de toekomstige leerkracht, met als doel de school te informeren over de ontwikkeling van het kind. Hier wordt ook de leefsituatie, pedagogische en didactische aansluiting en de zorgbehoefte van het kind besproken. We maken hierbij gebruik van het overdrachtsformulier dat hoort bij het kind volg systeem Kijk op ontwikkeling, indien de ouders hiervoor toestemming verlenen. Wanneer de omstandigheden het toelaten is dit bij de start van het VVE-arrangement schriftelijk vastgelegd. Het ingevulde overdrachtsformulier wordt besproken met de ouders en de toekomstige leerkracht.

5.8 Werkwijze overdracht Peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel

Procedure

- Bij de aanmelding/ intake brengt de pedagogisch medewerker de overdracht onder de aandacht, zodat de ouders weten dat dit de werkwijze is binnen peuteropvang/ peuterspeelzaal Dribbel.

Overdracht in 4 stappen

PM(pedagogisch medewerker) maakt afspraak met de leerkracht en eventueel IB-er 4-12 voor een afspraak . Op micro niveau is er een structureel overleg tussen de peuteropvang en de onderbouw, het Bape

overleg. De warme overdracht is een structureel agendapunt. Indien nodig is er eerder contact. De pedagogisch medewerker informeert de ouder(s) over observatie, toets en overdracht en vraagt of de ouder bij gesprek met school aanwezig wil zijn. Er bestaat een mogelijkheid dat de IB-er 0-4 bij het gesprek aanwezig is.

PM zorgt dat het overdrachtsformulier (digitaal of per post) naar IB er gaat van de desbetreffende school.
Leerkracht leest de overdracht voorafgaand aan het overdrachtsgesprek.

Overdrachtsgesprek vindt plaats, het liefst met ouders erbij, tussen PM/leidster, leerkracht, zo nodig zijn IB-er 0-4 en/of IB-er 4-12 bij dit gesprek aanwezig. Indien de ouders hierbij niet aanwezig willen of kunnen zijn vindt er voorafgaand aan het overdrachtsgesprek een gesprek plaats tussen PM/leidster en ouders. Tijdens het overdrachtsgesprek wordt tevens een afspraak gemaakt voor het contactmoment, dat drie maanden na plaatsing basisschool dient plaats te vinden.

ongeveer 3 maanden na plaatsing basisschool

Leerkracht of IB-er informeert de pedagogisch medewerker over hoe het kind zich ontwikkelt op de basisschool. Dit kan tijdens het Bape overleg.

Hoofdstuk 6. Personeel en Organisatie

6.1 Vier ogen principe

Peuteropvang Dribbel vindt het belangrijk dat kinderen in een veilige en vertrouwde omgeving worden opgevangen. Om die reden zijn er altijd minimaal drie maar meestal vier volwassenen aanwezig.

De buitenruimte is goed zichtbaar door de glazen deuren en daar zijn ook altijd tijdens het buiten spelen twee volwassenen aanwezig.

6.2 De leidsters

Elke peutergroep wordt geleid door twee betaalde leidsters (twee dagdelen per week). Elke groep heeft minimaal één vaste leidster. Alle betaalde leidsters hebben een opleiding tot peuterleidster, SPW3 of een vergelijkbare opleiding gevolgd. Een reguliere groep telt maximaal 16 kinderen per groep.

De leidsters worden regelmatig bijgeschoold door deel te nemen aan cursussen die worden georganiseerd door verschillende onderwijsinstellingen. Alle betaalde leidsters hebben een VVEcertificaat. Alle vaste leidsters hebben een EHBO en BHV (bedrijfshulpverlening) certificaat en houden dit bij.

Kinderopvang/ peuteropvang is een vak. De pedagogisch medewerkers zijn professionals. Om hen te helpen bij hun dagelijkse werkzaamheden worden zij vanaf 1 januari 2019 gecoacht. Doel: het bevorderen van deskundigheid en professionele vaardigheden van pedagogisch medewerkers zodat de kwaliteit van hun werkzaamheden met de kinderen op de groepen verbetert.

Elk jaar houdt het bestuur met alle leidsters functioneringsgesprekken.

6.3 Aandachtsfunctionaris

De aandachtsfunctionaris heeft een belangrijke rol bij de implementatie van de meldcode in de organisatie. Hij/ zij bewaakt de interne procedure van de instelling m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling en zorgt voor een kwalitatief goed verlopende procedure bij een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling.

De aandachtsfunctionaris voor Peuterspeelzaal Dribbel is Dhr T. Blom.

De aandachtsfunctionaris zal:

- consulent en gesprekspartner zijn voor een collega die een geval van huiselijk geweld en kindermishandeling vermoedt op grond van eigen waarneming of door informatie van derden
- samen met de betreffende collega een zorgplan opstellen voor de begeleiding van het gezin; bemiddelen bij problemen of knelpunten
- relevante ontwikkelingen (landelijk en regionaal) t.a.v. huiselijk geweld en kindermishandeling volgen en de literatuur bijhouden
- de organisatie specifieke informatie voor de website 'handelingsprotocol' aanleveren en redigeren of laten redigeren
- nieuwe medewerkers op de hoogte brengen van de werkwijze bij de instelling met betrekking tot huiselijk geweld en kindermishandeling
- bijscholing op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling verzorgen
- overleggen met het management over contact en afspraken op managementniveau met de ketenpartners om een doorgaande lijn te waarborgen
- zorgen voor de informatie aan het management van meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling.

6.4 Inzet van ouders

Dribbel heeft geen vaste oudercommissie. Er is een lijst van ouders die hand- en spandiensten willen verrichten. Zij worden ingeschakeld op verzoek van het bestuur en/of de leidsters bij diverse activiteiten zoals het verzorgen van het Sinterklaasfeest en het peuterfeest, het samenstellen van de schoolkrant.

6.5 Groepsopbouw

De groepen zijn opgebouwd uit peuters van 2,3 tot 4 jaar. We streven ernaar om groepen te maken van evenveel jongens en meisjes, en dat er in een groep zoveel mogelijk leeftijden zijn vertegenwoordigd. De groepsgrootte is 16 kinderen met twee gediplomeerde leidsters.

Er is een groep die speciaal gericht is op de voorbereiding op de basisschool, voor de 3jarigen. In deze groep kunnen maximaal 12 kinderen komen onder begeleiding van twee leidster.

6.6 Inschrijven

Toelating op de peuterspeelzaal geschiedt na inschrijving vanaf 1 jaar. Peuters worden geplaatst vanaf 2,3 jaar op volgorde van inschrijving.

In de algemene voorwaarden staan allerlei praktische zaken op het gebied van plaatsing, betaling en de restitutieregeling. Deze zijn ter inzage bij Dribbel en te lezen op onze website www.peuterspeelzaaldribbel.nl. Ouders krijgen bij inschrijving het volgende mee:

- een informatieboekje
- de algemene voorwaarden
- een kopie van het ingevulde inschrijfformulier

6.7 Open aanspreekcultuur

Ons pedagogisch handelen staat structureel op de agenda van het werkoverleg. Zo blijft de manier waarop we willen werken met kinderen steeds onder de aandacht.

Alles is bespreekbaar: als iemand ergens mee zit, kan zij dit uiten in de groep. Dit geldt niet alleen voor de leidsters maar ook voor de ouders/verzorgers.

6.8 Ontruiming

Bij Peuterspeelzaal Dribbel hanteren wij tweemaal per jaar een ontruimingsoefening. De peuters worden hier op speelse wijze op voorbereid. Er wordt regelmatig geoefend door middel van een ontruimingsliedje: Ik loop voorop

Ik loop achteraan

Ik loop in het midden

En niemand blijft staan

Zodra dit liedje wordt ingezet, weten de peuters dat we de ruimte gaan ontruimen en naar buiten gaan. Er wordt eveneens middels een themaweek aandacht besteed aan hoe we ontruimen.

